

ŻYWIENIE KONI STARSZYCH

NEWSLETTER (wrzesień 2018)

Hodowca i Jeździec – Pismo Polskiego Związku Hodowców Koni

Nasza coraz bardziej dojrzała praktyka hodowlana oraz zasobność portfela pozwalają nam coraz częściej zapewnić dożywotnią opiekę starym i wysłużonym koniom – zasłużonym matkom stadnym, ogierom, koniom sportowym czy po prostu naszym wiernym towarzyszom, na których grzbietach spędziliśmy wiele godzin treningów, spacerów i przejażdżek w terenie. Górę bierze zarówno siła sentymentu i przyzwyczajenie jak i respekt oraz szacunek wobec zasług hodowlanych i sportowych.

Plan żywieniowy dla starszych koni powinien uwzględniać ich ogólny stan zdrowia, kondycję oraz stojącą za ich życiowym temperamentem aktywność. Istotny jest też stan uzębienia - to on w pierwszej kolejności zadecyduje, co koń będzie mógł jeść, a czego tak naprawdę nie będzie w stanie pobrać i przyswoić. Słaba kondycja stanu uzębienia nie pozwala na dokładne przeżucie siana, które jest głównym dostarczycielem jednego z najważniejszych składników pokarmowych w diecie starszych koni – włókna pokarmowego. Ponadto utracona zdolność żucia przekłada się bezpośrednio na gorsze wykorzystanie przez organizm wszystkich nieodpowiednio przeżutych i przetrawionych elementów dawki pokarmowej, co powoduje progresywną utratę wagi.

Układając dawki pokarmowe dla naszego seniora musimy także pamiętać, że starsze konie są znacznie bardziej podatne na schorzenia układu pokarmowego, gorzej wykorzystują paszę, a procesy przemiany materii przebiegają u nich znacznie wolniej. Dlatego oprócz pasz bogatych w błonnik i wysokiej jakości białko, niezbędne w diecie są dodatki probiotyczne, oleje roślinne oraz zioła wspomagające procesy trawienne i wzmacniające odporność. Pamiętać również należy, że im starsze zwierzę, tym zapotrzebowanie na energię spada, więc udział zbóż w dawkach można nieco ograniczyć, aby zredukować zawartość skrobi w diecie. Natomiast niezbędne są składniki mineralne w dobrze przyswajalnej organicznej formie oraz witaminy, zwłaszcza przeciwutleniacze (witamina A, C i E). Warto też zwrócić uwagę na zawartość w paszy kompleksu witamin B, który wspomaga pracę układu nerwowego i dla starzejącego się organizmu stanowi istotne wsparcie.

W idealnym świecie stary koń przebywa większą część roku na pastwisku – młoda trawa jest łatwa do wyrwania nawet wargami, szybkiego przeżucia i połknięcia, jest też stosunkowo łatwo strawna i dostarcza dobrej jakości włókno. W naszej rzeczywistości jednak okres pastwiskowy trwa raptem kilkanaście tygodni i po tym okresie konie ze słabym uzębieniem wymagają alternatywnych źródeł włókna zapewniających spożycie go w odpowiedniej ilości. Przy czym błonnik musi być dobrej jakości, lekkostrawny i dobrze przyswajalny. Taką alternatywą może być sieczka z traw lub lucerny, lecz w przypadku starych koni z bardzo słabym stanem uzębienia nawet sieczkowane siano nie pomaga i problemy z żuciem przenoszą się w sposób bezpośredni na problemy z trawieniem.

Metodą dostarczenia błonnika pokarmowego seniorom jest podanie trawokulek i paszy pełnoporcjowej o wysokiej zawartości włókna, którego źródłem w takiej mieszance najczęściej jest susz z lucerny, łuska sojowa, pulpa buraczana lub kombinacja tych składników. Pasze te zawierają najczęściej również ziarna zbóż, które zostały przetworzone w wysoko strawną formę

poprzez proces płatkowania, ekstrudowania czy mikronizacji ziarna, jak również dodatki zawierające wysokiej jakości białko oraz minerały i witaminy. O takim składzie i tak przygotowana pasza pełnoporcjowa sprawia, że staje się ona cennym źródłem wartościowych substancji odżywczych i jest łatwa do przeżucia i strawienia, co pomaga zapobiegać problemom trawiennym związanym ze źle przeżutym pokarmem. W przypadku koni z bardzo słabym stanem uzębienia zaleca się przed karmieniem namoczenie tych pasz w wodzie, przy czym zwłaszcza latem powinniśmy zadbać o to, aby dzienna dawka pokarmowa była rozłożona na kilka małych porcji. Moczenie paszy latem może spowodować jej szybkie zepsucie się, w konsekwencji powodując efekt odwrotny od zamierzonego.

Trawokulki natomiast to nic innego jak odpowiednio przygotowana siewczka z traw i często roślin motylkowych, z dodatkiem ziół i olei roślinnych. Taki produkt zawiera nie tylko dużą ilość włókna, lecz dzięki różnorodności gatunków traw i ziół wnosi do diety bogactwo cennych wartości odżywczych. I co najważniejsze – może być zadawany na mokro (po wcześniejszym namoczeniu trawokulek w wodzie), dzięki czemu starsze konie nie będą miały problemu z jego pobraniem. Dodatkowo taka forma podania pokarmu nawodni organizm i usprawni perystaltykę jelit.

Dobrze zbilansowana pasza dla seniorów powinna zawierać co najmniej 12% błonnika pokarmowego i białko w przedziale od 12-16%. Pamiętaj w tym miejscu należy, iż jeżeli z uwagi na wiek lub chorobę u konia występuje niedoczynność nerek, zawartość białka w dziennej dawce paszy nie powinna przekraczać 12%. Należy także unikać nadmiaru wapnia.

Pamiętajmy także, że zasadniczo karmienie bądź dokarmianie starego konia wymaga potraktowania go w sposób szczególny i indywidualny - w sytuacjach karmienia grupowego młodsze, bardziej dominujące konie często odciągają starszego konia od paszy, przyczyniając się do utraty wagi i gorszej kondycji.

Na pytanie 'kiedy przejść na paszę dla seniorów' nie ma jednoznacznej odpowiedzi. Jeśli twój starszy koń nie trzyma już zdecydowanie kondycji i pomimo spożywania dobrej jakości owsa, siana oraz przy jednoczesnym dobrym stanie zdrowia, bez konkretnych chorób czy dolegliwości, które powodowałyby spadek masy ciała, zaczyna ją tracić - być może warto rozważyć dodanie do jego diety paszy dla koni starszych. Starajmy się też zapewnić mu dostęp do pastwiska bądź siana z pierwszego koszenia, o wysokim stosunku ilości i powierzchni liści do łodygi.

